

Að vilja og virða

Grundvöllur að góðu skólastarfi er að hver og einn sýni sjálfum sér, öðrum og umhverfi sínu virðingu með framkomu sinni, orðum og gerðum. Þá þarf hver og einn að taka ábyrgð á sjálfum sér í samfélagi manna og sýna viljann til góðra verka. Í Sjálandsskóla teljum við að til þess að geta uppfyllt skyldu okkar að mennta sjálfstæða, ábyrga og virka einstaklinga þurfi að vanda til allra samskipta og byggja upp sjálfsga og sjálfstraust hvers og eins nemanda.

Hvatt er til **jákvæðra samskipta** í stað þess að einblína á reglur, boð og bönn. Lögð er áhersla á **ábyrgð** frekar en blinda hlýðni og **virðingu** í stað ytri umbunar/refsingar. Með því að þjálfa með nemendum **sjálfstjórn** er lögð áhersla að rækta með hverjum og einum nemanda hæfnina til þess að meta aðstæður, hugsa áður en hann framkvæmir og meta hugsanlegar afleiðingar orða og verka. Með auknum sjálfsga lærir nemandinn að taka ábyrgð á orðum og athöfnum.

Við gerum öll mistök í lífinu, hvort sem um er að ræða börn eða fullorðna, nemendur eða starfsfólk. Það skiptir öllu máli hver breytnin er í kjölfar mistaka. Spurt er bæði hvernig við viljum vera og hvað við þurfum að gera til að ná eigin markmiðum í sátt og samlyndi við samferðamenn. Í Sjálandsskóla er lögð áhersla á að nemendur átti sig á mistökum sínum, læri af þeim; til dæmis með því að velta fyrir hvaða athafnir hefðu verið vænlegri til árangurs. Hvernig hefði barnið geta sýnt meiri sjálfsga og ábyrgð? Með því að fá tækifæri til að bæta fyrir misgjörðir nær barnið með eigin viðleitni að endurheimta sjálfsvirðingu sína. Þessi uppeldisnálgun er jafnt í þágu þess sem beitir rangindum og þess sem beittur er rangindum.

Skólasókn

Mikilvægt er að nemendur temji sér stundvísi og líti á skólann sem góðan vinnustað þar sem þeir geta náð árangri í námi, starfi og leik. Börnum þykir að öllu jöfnu mjög óþægilegt að koma of seint í skólann. Sjálandsskóli notar Mentor til að halda utan um skólasókn nemenda. Foreldrar eru hvattir til að fylgjast vel með skráningum á Mentor.

Samkvæmt lögum eru foreldrar ábyrgir fyrir því að börn þeirra sækja skóla. Veikindi eru tilkynnt á hverjum degi til umsjónarkennara eða skrifstofu skólans, hvort sem heldur er í Mentor, tölvupósti eða síma. Ef veikindadagar nemanda á skólaárinu eru fleiri en 10 á hverju þriggja mánaða tímabili á umsjónarkennari að tilkynna skólastjórnendum það. Ef veikindadagar eru orðnir 20 eða fleiri á skólaárinu á umsjónarkennari að tilkynna málið til nemendaverndarráðs.

Foreldrar tilkynna um leyfi fyrir nemanda frá skólasókn til umsjónarkennara ef leyfið varir tvo daga eða skemur. Tilkynna þarf skriflega til umsjónarkennara um leyfi sem standa þrjú daga eða lengur á þar til gerðu eyðublaði. Leyfisveiting um lengri tíma er háð staðfestingu skólastjóra sem og ítrekaðar leyfisbeiðnir. Í öllum tilvikum bera foreldrar ábyrgð á námi barna sinna á meðan leyfi stendur enda er um að ræða leyfi frá skólasókn en ekki námi. Í sérstökum aðstæðum geta foreldrar sótt um undanþágu frá skólasókn í tiltekna námsgrein um lengri eða skemmri tíma.

Seinkoma er gefin fyrstu 15 mínútur hverrar kennslustundar og skóladags. Eftir 15 mínútur er skráð fjarvist en einnig ef nemandi yfirgefur kennslusvæðið án leyfis. Gert er ráð fyrir því að forráðamenn

geri athugasemdir við skráningu í Mentor eins fljótt og auðið er, ef ástæða er til. Einungis umsjónarkennari og skólastjórnendur geta og mega leiðrétta skráningu á ástundun nemenda en það er þó aðeins gert í samráði við þann kennara sem skráði ástundun. Gefin eru fjarvistarstig fyrir eftirfarandi:

- Veikindi 0 stig
- Leyfi 0 stig
- Seinkoma 1 stig
- Fjarvist 2 stig
- Brottvísun úr kennslustund 2 stig

Verði skólasóknarstig fleiri en 13 kallar umsjónarkennari forráðamenn í viðtal til þess að leita leiða til úrbóta. Á unglingastigi býðst nemanda að gera sérstaka samninga sem fela í sér að ef ástundun nemanda batnar mjög mikið á tilteknu tímabili fækkar fjarvistarstigum einnig.

Verði skólasóknarstig fleiri en 25 vísar kennari málinu til úrlausnar nemendaverndarráðs. Skólastjóra ber að tilkynna ófullnægjandi skólasókn nemanda til fræðslu- og barnaverndaryfirvalda.

Skólasóknareinkunn á unglingastigi skólans og 7. bekk er reiknuð út frá eftirfarandi stigagjöf og er birt á einkunnablað nemanda í lok skólaárs. Skólasókn í 1.- 6. bekk er tilgreind með bókstöfum (hæfni).

Stig	Einkunn	Hæfni	
0-3	10	A	
4-8	9	B	
9-13	8	B	
14-18	7	C	Fundur með foreldrum
19-25	6	C	
> 25	5	D	Ófullnægjandi skólasókn – vísað til nemendaverndarráðs

Skólareglur, meðferð og ferli hegðunarfrávika

Í reglugerð um ábyrgð og skyldur aðila skólasamfélagsins í grunnskólum (Nr. 1040/201) er kveðið á um að skólareglur skuli vera skýrar og afdráttarlausar og í samræmi við aðalnámskrá og lög um grunnskóla. Í þeim á að kveða á um almenna umgengni, samskipti, stundvísi, ástundun náms og heilbrigðar og hollar lífsvenjur. Í reglunum á að koma skýrt fram hvernig skólinn ætlar að bregðast við brotum á þeim.

Skólareglur Sjálandsskóla

1. Skólinn er vinnustaður okkar allra, hver nemandi og starfsmaður á rétt á því að fá frið til að vinna sína vinnu.
2. Við erum stundvís og komum með viðeigandi námsgögn, áhöld og búnað.
3. Við virðum hvert annað, hjálpumst að og komum vel fram við alla í orði og verki.
4. Við fylgjum fyrirmælum starfsmanna.
5. Við göngum vel um skólann, eigur okkar og annarra.
6. Við göngum hljóðlega um og sýnum varúð í allri umgengni í skólanum og á skólalóðinni.
7. Skólalóðin er leiksvæði okkar allra og við sýnum sanngirni í leik og starfi.

Reglur sem varða heilbrigði og sjálfbærni

- Við komum með hollt og gott nesti í skólann.
- Neysla sælgætis og sykurdrykkja er óþörf á skólatíma og því ekki heimil nema á sérstökum tyllidögum skólans.
- Nemendur á unglingastigi mega nota tyggjó innan þess ramma sem skólareglur heimila.
- Við komum úthvöld í skólann.
- Við komum „fyrir eigin vélarafli“ skólann eins og kostur er og notum alltaf viðeigandi öryggisbúnað á farkostum okkar.
- Við notum farkosti okkar eins og reiðhjól og vespur aðeins á leið til og frá skóla og í verkefnum undir stjórn kennara (til dæmis hjólavettvangsferðir). Í verkefnum með kennara eiga nemendur alltaf að nota viðeigandi öryggisbúnað. Notkun vespa og reiðhjóla er óheimil á skólalóðinni m.a. í útivist og frímínútum.
- Við flokkum sorp, notum efni og hráefni í lágmarki og endurnýtum eins og kostur er.

Reglur sem varða notkun síma og snjalltækja

Nemendur á unglingastigi mega hafa síma, spjaldtölvur og önnur snjalltæki meðferðis í skólann sem námstæki en notkun þeirra er háð leyfi kennara hverju sinni. Á yngsta- og miðstigi mega nemendur hafa með sér símtæki en slökkt skal vera á þeim á skólatíma og geymd í skólatösku. Nemandi ber alfarið ábyrgð á öllum tækjum sem hann tekur með sér í skólann.

Frávik frá skólareglum

Mikilvægt er að starfsmenn, foreldrar og nemendur séu meðvitaðir um æskilega hegðun og viðbrögð við hegðunarfrávikum. Nemendur fá fræðslu og þjálfun varðandi greinarmun á æskilegri hegðun og óæskilegri. Í Sjúalandsskóla er leitast við að hafa skýr og fyrrisjáanleg viðbrögð við hegðunarfrávikum.

Í dagsins önn er ekki óeðlilegt að nemendur gleymi sér og þurfi leiðsögn um hegðun. Þá eru nemendur mis færir í að greina félagslegar aðstæður og hafa misgóða stjórn á eigin hegðun. Því tekur meðferð hegðunarfrávika ávallt mið af einstaklingnum sem á í hlut og aðstæðum hans.

Flestum málum lýkur yfirleitt með leiðsögn og ábendingu, það á við um öll mál sem flokkast undir fyrsta stigs hegðunarfrávik. Ef mál eru þannig sprottin eða nemandinn hefur ekki að svo stöddu forsendur til að taka leiðsögn setur starfsmaður þau í skýrt ferli. Lögð er áhersla á að minniháttar hegðunarfrávik fyrnist eins fljótt og nemandinn hafi sýnt umbætur en barn sem ekki sýnir öðrum og umhverfi sínu virðingu og vinsemd sé stutt með markvissum aðgerðum skóla og heimilis.

Hegðunarfrávikum nemenda Sjúalandsskóla er skipt upp í þrjú stig eftir alvarleika.

1. stigs hegðunarfrávik

Hegðunarfrávik þar sem ætla má að tilfinningaviðbrögð, sinnu- og skeytingarleysi ráði för og því ástæða til að leiðbeina barni um hegðun. Dæmi:

- Ögra, þrasa, lenda í rifrildi, trufla athafnir og vinnu annarra.
- Hrindingar og ögrandi snertingar.
- Ganga um eigur skólans og annarra af virðingarleysi.
- Særandi eða niðrandi orðbragð.
- Fara án leyfis út af skólalóðinni.
- Nota tölvur, síma eða önnur tæki með óleyfilegum hætti.

Viðbrögð og eftirfylgni

Nemandi er tekinn til hliðar og rætt við hann. Grennslast fyrir um málsatvik ef mál eru þannig vaxin. Nemandi er leiðbeint og lögð áhersla á að hann skilji í hverju frávikið fólst og viti hvernig hann á að bregðast við næst og honum gefið tækifæri á að leiðrétta mistök sín. Lögð er áhersla á að kennari/starfsmaður hrósi nemanda fyrir samvinnu. Ef nemandi tekur strax leiðsögn telst málinu lokið. Ef um ásetning er að ræða, nemandi tekur ekki leiðsögn eða ef nemandi endurtekur frávikið á næstu dögum telst atvikið 2. stigs hegðunarfrávik og því skráð í Mentor.

2. stigs hegðunarfrávik

Hegðunarfrávik þar sem ætla má að illgirni, mikil vanstilling og/eða vanvirðing ráði athöfnum og/eða orðum nemenda. Dæmi:

- Endurtekin stríðni, vanvirðing og/eða hrekkir.
- Stympingar og áflog.
- Óhlýðni, neitar að fylgja fyrirmælum.
- Skemmdir eða hnúpl á eigum annarra eða skólans.

Viðbrögð og eftirfylgni

Nemandi er tekinn til hliðar og rætt við hann. Grennslast fyrir um málsatvik ef mál eru þannig vaxin. Nemandi er leiðbeint og lögð áhersla á að hann skilji í hverju frávikið fólst og viti hvernig hann á að bregðast við næst. Umsjónarkennari/kennari eða nemandi sjálfur (í viðurvist kennara) hefur samband við foreldra/forráðamenn. Kennari skráir atvikið í Mentor. Daginn eftir gera foreldrar grein fyrir því hvaða niðurstöðu samtal þeirra og nemenda skilaði með símtali eða tölvupósti. Ef nemandi sýnir ekki breytingu á hegðun sinni (enda þá orðin alvarleg truflun á skólastarfi) þá kallar Umsjónarkennari foreldra á fund ásamt barninu þar sem að þetta telst þá 3. stigs hegðunarfrávik.

Ef nemandi notar síma eða snjalltæki með óleyfilegum hætti hefur hann val um hvort að hann missi réttinn á að hafa það undir höndum það sem eftir er skóladags og það sett í vörslu kennara eða að honum sé vísað úr tíma og fái fjarvist. Ef þetta endurtekur sig er nemandi vísað úr kennslustundum það sem eftir lifir skóladags (sjá hér að ofan upplýsingar til foreldra).

3. stigs hegðunarfrávik

Hér er um að ræða alvarleg hegðunarfrávik sem stofna öryggi nemenda og/eða starfsfólks í hættu og leiðir til alvarlegrar truflunar á skólastarfi. Ólöglegt athæfi er öllu jöfnu tilkynnt lögreglu eða öðrum þar til bærum yfirvöldum. Dæmi:

- Ofbeldi/líkamsárás.
- Verulega ógnandi hegðun.
- Alvarleg skemmdarverk eða íkveikja.
- Meðferð vopna eða fíkniefna/vímuefna.

Viðbrögð og eftirfylgni

Nemandi tekinn úr aðstæðum undir eftirliti starfsmanns/kennara og haft samband við foreldra eins fljótt og auðið er. Mælt er til þess að Umsjónarkennari hringi í foreldra á yngri stigum en viðkomandi starfsmaður/kennari í eldri bekkjum. Foreldrar / forráðamenn eru boðaðir til fundar með nemandi, skólastjórnanda og Umsjónarkennara/kennara. Nemandi tekur ekki þátt í almennu skólastarfi fyrr en

fundað hefur verið og málið til lykta leitt. Þangað til er nemandinn í öðrum verkefnum. Sé um alvarlegt atvik að ræða er hægt að vísa nemanda úr skóla í allt að viku tíma á meðan unnið er með úrlausn málsins og skólagöngu nemandans. Oft eru dýpri ástæður að baki óæskilegrar hegðunar en foreldrar og/eða starfsfólk skóla grunar. Vönduð vinnubrögð leiða til farsællar lausnar.

Þriðja stigs hegðunarfrávik getur leitt til brottvísunar úr skóla, sbr. 15. gr. reglugerðar um ábyrgð og skyldur aðila skólasamfélagsins í grunnskólum.

Úrræði við hegðunarfrávikum

Úrræði sem skólinn hefur ef nemandi þiggur ekki að vinna að úrbótum eða gengur illa að samsama sig við skólareglurnar.

- Leiðsögn frá kennara og tíð upplýsingagiöf til foreldra.
- Gerður samningur með skilyrðum.
- Reglulegir stöðufundir með foreldrum og kennara.
- Fundur foreldra og nemandans með þeim kennurum sem koma helst að viðkomandi nemandans og stjórnanda.
- Handleiðsla námsráðgjafa.
- Sérstakt eftirlit og handleiðsla stuðningsfulltrúa/þroskaþjálfara.
- Nemandinn hafður í sérstökum námsaðstæðum jafnvel utan heimasvæðis undir eftirliti starfsmanns.
- Fjallað um málefni nemandans á nemendaverndarráðssfundi þar sem leitað er mögulegra úrræða utan veggja skólans (sálfræðigreining, annað skólaúrræði, úrræði frá fjölskyldusviði Garðabæjar, heilsugæslu eða annarra heilbrigðisstofnana).
- Foreldrar fylgja nemandans í kennslustund/ir.
- Nemandans vísað úr skóla.